Bediüzzaman Said Nursî, Hazreti Mevlana hakkında ne demişti?

Önemli bir hakikati ihtiva eden "Hazret-i Mevlânâ benim zamanımda gelseydi, Risâle-i Nûr'u yazardı. Ben de Hazret-i Mevlânâ zamanında gelseydim, Mesnevî'yi yazardım. O zaman hizmet Mesnevî tarzındaydı. Şimdi Risâle-i Nûr tarzındadır." veciz ifadeleri nasıl anlaşılmalıdır.
'Alimler Peygamberlerin varisleridirler' ulvi hakikati doğrultusunda ümmetin yıldızları olan Alimler, Evliyalar ve nurani bir silsile olan Müceddidlerin birbirlerine olan taltifleri, güzel sözleri dahi bir ders niteliğinde adeta...

Bediüzzaman'ın "Hazret-i Mevlânâ benim zamanımda gelseydi, Risâle-i Nûr'u yazardı. Ben de Hazret-i Mevlânâ zamanında gelseydim, Mesnevî'yi yazardım. O zaman hizmet Mesnevî tarzındaydı. Şimdi Risâle-i Nûr tarzındadır." veciz ifadeleri öylesine şirin ve tatlı bir tarzda müceddidlik vazifesini ve asırlara göre Asr-ı Saadet'ten gelen Nurun başka başka yansıtıldığı ve ahirzamanda Risale-i Nurun öcelikli söz sahibi olarak İslam davasının nurani bir bürhanı olduğu hakikati vurgulanmıştır.

Zamanın gidişâtına ve ihtiyacına göre dîn hizmetlerinin de değişik metotlar istediğini Üstad Bedîüzzaman Hazretleri bu vecîz ifâdesiyle bildirmiştir. Bu ifâdeyi Son Şahitler'de Ermenek eşrafından Ahmet Gümüş Ağabeyin hâtıralarında buluruz. Rahmet duâsı olur ümidiyle, bu sözü bir ölçüde yaşadıklarıyla tefsîr eden Ahmet Gümüş ağabeyin hâtıralarından bir bölümünü kendisinden dinleyelim:

"Bir gün sabah namazı vakti annem, beni sabah namazına kalkmam hususunda zorladı. Ben ise, tembelliğimden gelen müdafaa ile:

"Bana ne öğrettiniz de namaz kılayım? Kur'ân okumasını bilmiyorum. Namaz sûrelerini de tam öğrenemedim ki, doğru namaz kılayım" dedim.

Annem namazı bitirdi. Duâsını yaptı. Bana dedi:

"Benim günahım başımdan aşkın. Yarın mahşerde, 'Annem bana dînimi öğretmedi' diyeceksin. Ben senin dînî bilgilerini öğretmedikten sonra hiçbir okula göndermem. (Ben o zaman ilkokulu yeni bitirmiştim.) Ben yarın öldüğümde mezarımın başında bir fatiha da okumasını bilmeyeceksin."

Annem beni medrese tahsili yapmış ehl-i hal bir kimse olan eniştesi Molla Mehmet Efendi'de okumam için teyzeme teslim etti.

1952-1953 yılı Ermenek Ortaokuluna devama başladım. Boş derslerimizin birisinde arkadaşlarla dışarıda çalışırken, eski bir Kur'ân sayfası gördüm. Onu aldım. Kitabımın içine koydum. Zil çalınca sınıfa girdik. Dersimiz yine boştu. Muavin sınıfa girdi. Benim sıraya yaklaştı. Kitabımın arasında o eski Kur'ân sayfasını görünce:

"Bu Arap yazısı sende ne arıyor? Sen Türk'sün!" dedi. Ben de:

"Bu Kur'ân sayfasıdır. Kur'ân okumasını biliyorum. Ona sonsuz hürmetim vardır" diye cevap verdim. Bir gün, İbrahim Koynuk, bana Risâle-i Nur'dan ve Bedîüzzaman Hazretlerinden bahsetti. Ben de hürmeten dinledim. Arkadaşlığımız devam etti. Bir gün beraber ders çalışırken, İnebolu baskısı, teksirle basılmış, Bedîüzzaman Saîd Nursî'nin Tarihçe-i Hayat'ı elime geçti.

Risâle-i Nûr'u okumak ve müellifini görmek için bende şiddetli bir arzu uyandı. Hayalimde, "Aradığım zat budur, arzu ettiğim Kur'ân tefsîri budur" diye tahmin ettim.

1954 yılında Üstad Saîd Nursî Hazretlerinin Barla'da olduğunu öğrendim. Kurban Bayramına bir gün kala Üstad'ın Barla'daki evine vardım. Zübeyir Ağabey çıktı. Isparta'dan Bayram Ağabeyin bana emanet ettiği emanetleri verdim. Kendimi tanıttım. Abdestli olduğumu, fakat henüz namaz kılmadığımı söyledim. "Kardeşim, Üstadımız mescidde tesbîhâtını yapıyor. Sen yanına yaklaşma" dedi.

Ben müezzin mahfelinde namazımı kılarken Üstad mescidden ayrıldı. Namazı bitirdim. Zübeyir Ağabey ile Ceylan Ağabeyin odasına girdim. Çağırdı.

"Hoşgeldiniz!" dedi. Babamı, annemi ve Zübeyir ağabeyin babasını, annesini sordu.

Yatsı namazını Üstad'la birlikte mescidde kıldık. Sabah namazını da öyle. Bayram namazı için Büyük Câmiye Ceylan ağabeyle gittim. Sonra Üstadımızın yanına geldim. Üstad Hazretleri benim İmam Hatip Okuluna devam edeceğime çok memnun oldu.

"Ben o okulları, eski zamanın mübârek medreseleri olarak kabul ediyorum" dedi. "Hazret-i . Ben de Hazret-i Mevlânâ zamanında gelseydim, Mesnevî'yi yazardım. O zaman hizmet Mesnevî tarzındaydı. Şimdi Risâle-i Nûr tarzındadır." dedi.1 Evet, Kur'ân'a hürmetin kırıldığı bu asrın hizmet metodu Risâle-i Nûr tarzında idi. Akılların ve kalplerin sağlam olduğu geçtiğimiz bin yıldan beri ise, Hazret-i Mevlânâ'nın Mesnevî'si gönülleri şâd etmeye yeterli oluyordu. Fakat gönüllerin sönükleştiği, akılların ve kalplerin de maddeye ve dünyaya çevrilmek istendiği ve îmânî şüphe ve vesveselerle susturulmak istendiği asrımız insanına tehlike oranında büyük çaplı, akla ve kalbe beraber hitap edebilen, düşüncede felsefeye meydan okuyan bir eser lâzımdı. İşte Risâle-i Nûr'un asrımızda icrâ ettiği hizmet tarzı bu idi.

Bu sözle, Hazret-i Mevlânâ'nın da, Hazret-i Bedîüzzaman'ın da taraf-ı İlâhîce istihdam edilmiş birer müceddid olduklarını ve her birinin kendi zamanlarında yeri doldurulamayan devâsâ bir hizmet tarzı ortaya koyduklarını anlıyoruz."

Mevlana Celâleddin-i Rumî hakkında, Risale-i Nur'un muhtelif yerlerinden bazı bölümleri sizlerle paylaşıyoruz;

"...Evet, dinden gelmeyen, belki felsefenin hassasiyetinden gelen celb-i ervah da, hem hilâf-ı hakikat, hem hilâf-ı edep bir harekettir. Çünkü a'lâ-yı illiyyînde ve kudsî makamlarda olanları esfel-i sâfilîn hükmündeki masasına ve yalanların yeri olan oyuncak tahtasına getirmek tam bir ihanettir ve bir hürmetsizliktir. Âdetâ bir padişahı kulübeciğine çağırıp getirmek gibidir. Belki ayn-ı hakikat ve edep ve hürmet ve istifade odur ki, Celâleddin-i Süyûtî, Celâleddin-i Rumî ve İmam-ı Rabbânî gibi zatların seyr ü sülûk-u ruhanîleri gibi seyr ü sülûk ile yükselerek o kudsî zatlara yanaşmak ve istifade etmektir."1

"Evet, vahdetü'l-vücuddan bahseden, fikren serâdan Süreyyaya çıkarak, kâinatı arkasında bırakıp nazarını Arş-ı Âlâya diken, istiğrâkî bir surette kâinatı mâdum sayıp herşeyi doğrudan doğruya kuvvet-i imanla Vâhid-i Ehadden görebilir.

Yoksa, kâinatın arkasında durup kâinata bakan ve önünde esbabı gören ve ferşten nazar eden, elbette esbab içinde boğulup tabiat bataklığına düşmek ihtimali var. Fikren Arşa çıkan, Celâleddin-i Rumî gibi diyebilir: “Kulağını aç! Herkesten işittiğin sözleri, fıtrî fonoğraflar gibi, Cenâb-ı Haktan işitebilirsin.” Yoksa, Celâleddin gibi bu derece yükseğe çıkamayan ve ferşten Arşa kadar mevcudatı ayna şeklinde görmeyen adama “Kulak ver, herkesten kelâmullahı işitirsin” desen, mânen Arştan ferşe sukut eder gibi, hilâf-ı hakikat tasavvurât-ı bâtılaya giriftar olur.”2

“BİRİNCİ NOKTA: Kırk elli sene evvel, Eski Said, ziyade ulûm-u akliye ve felsefiyede hareket ettiği için, hakikatü’l-hakaike karşı ehl-i tarikat ve ehl-i hakikat gibi bir meslek aradı. Ekser ehl-i tarikat gibi yalnız kalben harekete kanaat edemedi. Çünkü, aklı, fikri hikmet-i felsefiyeyle bir derece yaralıydı, tedavi lâzımdı.”

“Sonra, hem kalben, hem aklen hakikate giden bazı büyük ehl-i hakikatin arkasında gitmek istedi. Baktı, onların herbirinin ayrı, câzibedar bir hassası var. Hangisinin arkasından gideceğine tahayyürde kaldı. İmam-ı Rabbânî de ona gaybî bir tarzda “Tevhid-i kıble et” demiş. Yani, “Yalnız bir üstadın arkasından git” O çok yaralı Eski Said’in kalbine geldi ki:”

“Üstad-ı hakikî Kur’ân’dır. Tevhid-i kıble bu üstadla olur”diye, yalnız o üstad-ı kudsînin irşadıyla hem kalbi, hem ruhu gayet garip bir tarzda sülûke başladılar. Nefs-i emmaresi de şükûk ve şübehatıyla onu mânevî ve ilmî mücahedeye mecbur etti. Gözü kapalı olarak değil; belki İmam-ı Gazâlî (r.a.) Mevlâna Celâleddin (r.a.) ve İmam-ı Rabbânî (r.a.) gibi kalb, ruh, akıl gözleri açık olarak, ehl-i istiğrâkın akıl gözünü kapadığı yerlerde, o makamlarda gözü açık olarak gezmiş. Cenab-ı Hakka hadsiz şükür olsun ki, Kur’ân’ın dersiyle, irşadıyla hakikate bir yol bulmuş, girmiş. Hattâ “Herbir şeyde Onun bir olduğuna delâlet eden bir delil vardır.” İbnü’l-Mu’tez’in bir şiirinden alınmıştır. İbn-i Kesîr, Tefsîrü’l-Kur’âni’l-Azîm, 1:24.hakikatine mazhar olduğunu, Yeni Said’in Risale-i Nur’uyla göstermiş.”

“İKİNCİ NOKTA: Mevlâna Celâleddin (r.a.) ve İmam-ı Rabbânî (r.a.) ve İmam-ı Gazâlî (r.a.) gibi, akıl ve kalb ittifakıyla gittiği için, herşeyden evvel kalb ve ruhun yaralarını tedavi ve nefsin evhamdan kurtulmasını temine çalışıp, lillâhilhamd, Eski Said Yeni Said’e inkılâp etmiş. Aslı Farisî, sonra Türkçe olan Mesnevî-i Şerif gibi o da Arapça bir nevi Mesnevî hükmünde Katre, Hubab, Habbe, Zühre, Zerre, Şemme, Şu’le, Lem’alar, Reşhalar, Lâsiyyemalar ve sair dersleri ve Türkçede o vakit Nokta ve Lemeatı gayet kısa bir surette yazmış; fırsat buldukça da tab etmiş. Yarım asra yakın o mesleği Risale-i Nur suretinde, fakat dahilî nefs ve şeytanla mücadeleye bedel, hariçte muhtaç mütehayyirlere ve dalâlete giden ehl-i felsefeye karşı, Risale-i Nur, geniş ve küllî Mesnevîler hükmüne geçti.”3

1- Emirdağ Lâhikası-II, (94. Mektup)
2- Lem’alar, Yirmi Sekizinci Lem’a
3-Mesnevî-i Nuriye, Mukaddime